

Янішевський О. Л.,
аспірант,
Житомирський державний університет
імені Івана Франка

РОЛЬ ХРИСТИЯНСЬКОЇ ЛЮБОВІ У ФОРМУВАННІ АКСІОЛОГІЧНИХ ЦІННОСТЕЙ УКРАЇНИ СЬОГОДЕННЯ

З настанням повномасштабної війни в Україні, кожен її громадянин стикнувся з екзистенційною кризою на психологічному рівні (окрім, у деяких

випадках, матеріального). Кожен індивідуум по-різному реагує на ті чи інші онтологічно-екзистенційні виклики, які кидає сьогодення. Відповідно, з приходом настільки жакливої події як війна в буденне життя українців було зафіксовано не лише велика кількість всебічних випадків психічних розладів, але й доходило до поведінкового хаосу як на особистісному, так і соціальному рівнях.

Релігії – особливо, світові – завжди мали та мають величезний вплив не лише на безпосередньо вірян, але й на те суспільство, в межах якої процвітає та чи інша релігія. Окрім культурного впливу, вона може бути тісно вплетена і на законодавчому рівні. В будь-якому випадку, релігія здійснює сильний психологічний ефект на людину – надає гарантію існування Вищих Сил і можливості комунікацію з Ними (Ним, Нею), нівелює (як правило) смерть як повне закінчення будь-якого існування, обіцяє інше, краще життя, тощо. Так як релігії носять догматичний характер, кожна із них пропонує свою аксіологічну систему правил та чеснот, які прямо впливають на діяльність та навіть ментальність релігійних прихильників.

За статистикою Центру Разумкова, станом на 2024 рік, кількість вірян в Україні становить близько 67,9%, серед яких лєвова частка припадає на християн (православ'я – 55,4%, римо-католицизм – 1%, греко-католицизм – 11,9%, протестантські та Євангелічні Церкви – 2,5% та окрема категорія «просто християни», без визначення конкретної конфесії – 9,8%) [2]. Протягом всієї історії становлення України сучасності, її народ був тісно пов'язаний з християнством, в тому числі на культурно-традиційному рівні (не зважаючи на те, чи був той чи інший українець безпосереднім вірянином).

Цінності, які несе в собі кожен українець, є плодом поєднань культурно-традиційного, соціального, правового та етногенетичного площин насіння, зародженого ще з часів Київської Русі. Оскільки історично християнство є однією із найдавніших світових релігій і тісно переплетено з культурно-традиційною, а також безпосередньо релігійною спадщиною України, можемо цілком впевнено стверджувати, що саме християнство та його чесноти мали (та мають) величезний вплив на аксіологічне формування психіки українців. «Люби ближнього, як самого себе» (Матвії 22:37–39) [1] – саме ця заповідь Любові є лєдь не основною заповіддю християнства, яка відображена в гостинності, привітності у українців в буденному житті та самопожертві і волелюбства у екзистенцій кризі.

В тій чи іншій мірі можна стверджувати, що стійкість українського народу, висока мораль, відчуття справедливості, а також небачене національне

єднання є прямими наслідками появи ворога з настільки протилежними українцям цінностями. Не дивлячись на жahlливі дії країни-агресора, способи дії українців все ще узгоджені з високоморальними принципами Любові, такі як допомога ближньому (волонтерство, в тому числі й збір коштів громадянами для ЗСУ), самопожертва та захист інших (військові). Особливо можемо побачити вияв цінностей українців навіть у поводженні з полоненими: їх лікують та годують, натомість, коли країна-агресор діє повністю навпаки.

Для українців, любов є найвищим ціннісним ідеалом, котрий був вкорінений завдячуючи вагомим внеском саме християнству як історичному спадку та надбанню сучасної України. Лише завдяки такому високому, часом неусвідомленому ідеалу ми маємо сучасну вільну Україну з відповідними пролюдськими правами та законами. Саме тому увесь цивілізований світ сприйняв українців як такий народ, такий етнос, якому варто допомагати та захищати. Цінності Любові є тим, що відрізняє увесь цивілізований світ від осі зла, що намагається нав'язати жорсткий авторитаризм, який прямо суперечить таким виявам любові як свобода, повага, турбота як на соціальному, так і на персональному рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Біблія / Новий переклад Рафаїла Турконяка. Київ: Українське Біблійне Товариство, 2022. 1168 с.
2. Українське суспільство, держава і церква під час війни. Церковно-релігійна ситуація в Україні-2024 (Інформаційні матеріали) / Центр Разумкова. Київ. 2022. URL: <https://razumkov.org.ua/images/2025/01/28/2024-Religiya-religion-FIN.pdf> (дата звернення: 17.02.2025).